

مقاله کوتاه

## بررسی فون کفشدوزک‌های خانواده (Col., Coccinellidae)

### مراتع گون گزی استان لرستان

مجید توکلی<sup>۱</sup>، امیر انصاری پور<sup>۲\*</sup>، احمد پیرهادی<sup>۳</sup>، فاطمه پیروزی<sup>۱</sup>

۱- مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی لرستان

۲- گروه کیاپزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خرم‌آباد

۳- ایستگاه تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی بروجرد

#### چکیده

فون کفشدوزک‌های مراتع گون گزی استان لرستان طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ در مناطقی که عملیات جمع‌آوری و رهاسازی پسیل مولد گزانگبین انجام می‌شد از روی بوته‌های گون گزی صورت گرفت، در این بررسی‌ها در مجموع ۱۱ گونه متعلق به ۱۰ جنس به شرح زیر جمع‌آوری و شناسایی گردید:

*Henosepilachna argus* (Geoffroy, 1762)\*, *Chilocorus bipustulatus* (Linnaeus, 1758), *Exochomus flavipes* (Thunberg, 1781), *Exochomus quadripustulatus* (Linnaeus, 1758), *Scymnus apetzi* (Mulsant, 1846), *Hyperaspis reppensis* (Herbst, 1783)\*\*, *Coccinula sinuatomarginata* (Faldermann, 1837)\*, *Hippodamia variegata* (Goeze, 1777), *Oenopia conglobata* (Linnaeus, 1758), *Oenopia oncina* (Olivier, 1808), *Coccinella septempunctata* (Linnaeus, 1758).

گونه‌ای که با علامت (\*\*) مشخص شده‌است برای فون کفشدوزک‌های ایران جدید است و گونه‌هایی که با علامت (\*) مشخص شده‌اند برای فون کفشدوزک‌های استان لرستان جدید هستند و برای اولین بار از این استان گزارش شده‌اند، در این تحقیق در مجموع ۱۱ گونه کفشدوزک از ۹ جنس مستقیماً از روی گیاه گون‌گزی (*Astragalus adscendens*) و دو جمع‌آوری گردید که از این بین ۷ جنس در حال تغذیه از پسیل مولد گز انگبین (*Cyamophila astragalicola*) و دو جنس *Scymnus* و *Henosepilachna* در حالت خواب زمستانه از روی گیاه فوق جمع‌آوری گردیدند، گونه تنها گونه گیاهخوار در بین این ۱۱ گونه است. گونه‌هایی که برای فون ایران و استان جدید هستند توسط دکتر Fursch از کشور آلمان تایید شده‌است.

واژه‌های کلیدی: *Astragalus adscendens*, *Coccinellidae*, مراتع، لرستان

\* نویسنده رابط، پست الکترونیکی: [Amir.ansari2010@gmail.com](mailto:Amir.ansari2010@gmail.com)

تاریخ دریافت مقاله (۹۰/۱۲/۱۸) - تاریخ پذیرش مقاله (۹۱/۹/۲۴)

## مقدمه

گزانگبین مانی است که در اثر فعالیت یک حشره بنام *Cyamophila astragalicola* Gegechkori (Hem., Psyllidae) فقط روی گیاه گون‌گری (Astragalus adscendens Boiss. & Hausskn. Fabales: Fabaceae) در مناطقی از زاگرس مرکزی تشکیل می‌شود. طی چند دهه اخیر بنا به دلایل مختلف جمعیت این حشره کم و تولید گز بسیار کاهش یافته است. گز انگبین یکی از محصولات فرعی مهم مراعع استان‌های لرستان، اصفهان و چهارمحال و بختیاری است (Grami, 1998) که نقش مهمی در حفظ مراعع و درآمدزایی خوبی برای مردم منطقه در گذشته داشته و در شرایط فعلی تولید آن بسیار محدود و اندک شده است. این محصول در گذشته‌ای نه چندان دور (سه‌الی چهار دهه قبل) در استان لرستان هم از حجم تولید مناسبی برخوردار بوده که متأسفانه بنا به دلایل متعدد همچون اثرات ناشی از بهره‌برداری بی‌رویه و غلط، چرای مفرط و فشار زیاد دام روى مراعع گون‌گری، توسعه فعالیت زنبورداری و فعالیت دشمنان طبیعی میزان تولید آن در اغلب نقاط به صفر رسیده است و در آن گونستان‌ها آثاری از حشره مولد و گزانگبین دیده نمی‌شود (Tavakoli, 2009).

به‌طور کلی تولید گزانگبین بستگی به چند عامل مهم دارد که عبارت است از وجود گیاه میزبان (*Astragalus adscendens*), حشره مولد (*Cyamophila astragalicola*) و شرایط محیطی خاص برای استقرار حشره مولد در آن محل است (Burckhardt, 1993). بررسی‌ها نشان داده‌است گروه‌های مختلفی از بندپایان تحت حمایت بوته‌ای گون‌گری قرار دارند که تنوع و غنای گونه‌ای آنها بسیار چشمگیر، قابل توجه و بینظیر است و شاید بتوان گفت که از این نظر میان درختچه‌ها و گیاهان مرتتعی بوته‌های گون‌گری وضعیت منحصر به فردی دارند (Tavakoli, 2009). این گیاه زیستگاه‌های زیادی را برای حشرات بهویژه راسته‌های Coleoptera، Orthoptera، Hymenoptera و Hemiptera و دیگر بندپایان فراهم کرده‌است. اغلب این بندپایان رفتار پارازیتoidی و شکارگری نسبت به پسیل مولد گزانگبین دارند (Tavakoli, 2009). مطالعه نوسانات جمعیت پسیل مولد گزانگبین و توجیه این نوسانات همگی این نظریه را تایید می‌کنند که علاوه بر عوامل فوق‌الذکر، دشمنان طبیعی می‌توانند نقش مهمی را در کنترل جمعیت این حشره گیاه‌خوار که به نوعی تولید کننده یک محصول با ارزش مرتتعی است به عهده داشته باشند. بررسی‌ها نشان داده‌است که وفور و تنوع پردازورها در روی بوته‌ای گون‌گری بسیار چشمگیر و قابل ملاحظه است، ولی با توجه به اینکه اغلب پردازورها پلی‌فائز بوده و دامنه میزبانی آنها طیف وسیعی از حشرات می‌باشد لذا ارزیابی و برآورد میزان کارایی آنها در کاهش جمعیت پسیل گون‌گری کاری مشکل است (Tavakoli, 2009).

کفشدوزک‌های جمع‌آوری شده از روی این گیاه پرداخته شود.

کفشدوزک‌ها گروهی از فون بندپایان گون‌گری هستند که از ابتدای فصل بهار تا اواخر پاییز روی بوته‌های گون‌گری حضور دارند و از دشمنان تخم، پوره‌ها و بالغین پسیل مولد گز محسوب می‌شوند، آنها نسبت به سایر دشمنان طبیعی از جمعیت بالاتری برخودار بوده بنابراین انجام مطالعه روی تنوع و رفتار آنها امری لازم و ضروری به نظر می‌رسد. چندین گونه کفشدوزک روی بوته‌ای گون‌گری وجود دارند که اغلب از تخم و پوره پسیل‌ها تغذیه می‌کنند. کفشدوزک‌ها از مهمترین موجوداتی هستند که در کنترل بیولوژیک علیه حشراتی که از دید انسان مضر هستند و به عنوان آفات برای محصولات مختلف شناخته می‌شوند به کار می‌روند (Gordon, 1985; Sadeghi, 1991; Moadi & Mossadegh, 1995; Tsaganou *et al.*, 2004; Inayatullah *et al.*, 2005; Chowdhury *et al.*, 2008; Farahi & Sadeghi Namghi, 2009, Ansari pour & Shakarami, 2011). این حشرات در کنترل بیولوژیک بر علیه آفاتی نظیر شته‌ها، شپشک‌ها، تریپس‌ها،

کنه‌ها در نقاط مختلف دنیا به کار گرفته شده‌اند و مفید بودن آنها به عنوان عوامل کنترل بیولوژیک اثبات گردیده است (Moreton, 1969; Hawkeswood, 1987; Majerus, 1994). همان‌طور که گفته شد گونه‌های مختلف کفشدوزک همواره به عنوان دشمنان طبیعی برای آفات از دیدگاه انسان شناخته شده‌اند ولی برخی از جنس‌ها و گونه‌های این خانواده از حشرات از جمله جنس *Epilachna* همواره به عنوان آفت برای محصولات کشاورزی مطرح بوده است، گونه‌های این جنس معمولاً از گیاهان تغذیه می‌کنند و به همین خاطر از دیدگاه انسان موجوداتی غیر مفید می‌باشند (Dharmaretnam, 2002). در مورد کفشدوزک‌هایی که از روی گیاه گونگزی در مناطق مختلف استان لرستان جمع‌آوری گردید هم این نکته صادق است، بدین معنی که کفشدوزک‌های جمع‌آوری شده از پسیل مولد گز تغذیه می‌کنند و همین امر سبب می‌شود میزان گز حاصله کاهش یابد، پس از دیدگاه بشر این حشرات مفید که در زمینه کنترل بیولوژیک بسیار موفق هستند در این مورد خاص مضر شناخته می‌شوند و باستی مطالعات جامع و کاملی در این مورد انجام شود تا راه حلی برای کاهش خسارت حاصله ارائه گردد.

برای شناسایی کفشدوزک‌ها از ویژگی‌های شکل‌شناسی ژنتیالیای جنس نر استفاده می‌شود، ژنتیالیای جنس نر در کفشدوزک‌ها از دو قسمت سیفو و تگمن تشکیل شده است، شناسایی دقیق گونه کفشدوزک از طریق سیفو حشره نر امکان پذیر است (Sadeghi, 1991; Bagheri & Mossadegh, 1995; Haji zade, 1995). در شناسایی بعضی از گونه‌های کفشدوزک مانند گونه‌های جنس (*Hyperaspis* (Redtenbacher) شکل تگمن هم نقش اساسی دارد که در این جنس تگمن نامتقارن است (Gordon, 1985).

لیست‌های مختلفی از کفشدوزک‌های مناطق مختلف ایران منتشر گردیده است که در این لیست‌ها در مجموع ۱۱۴ گونه کفشدوزک از مناطق مختلف ایران گزارش شده است (Farahi & Sadeghi namghi, 2009). بررسی فونستیک کفشدوزک‌ها در مناطق مختلف ایران و در اکوسیستم‌های مختلف صورت گرفته است و لیست‌های مختلفی از حشرات این خانواده ارائه شده است (Sadeghi, 1991; Ahmadi & Sarafrazi, 1993; Babmorad, 1993; Lachinani & Ahmadi, 1993; Bagheri, 1995; Yaghmaei & Kharazi Pakdel, 1995; Montazeri & Mosadegh, 1995; Hajizadeh et al., 1998; Kalantari & Sadeghi 2000; Haji zade et al., 2001; Basiri et al., 2004; Jafari & Kamali, K. 2007; Ahmadi, 2007; Aghasi, 2009; Farahi & Sadeghi Namghi, 2009; Ansari pour & Shakarami, 2011).

## مواد و روش‌ها

روش کار شامل پژوهش‌های میدانی و آزمایشگاهی بود، جمع‌آوری حشرات به روش ضربه زدن به شاخه‌ها با قرار دادن دوال (ظرف جمع‌آوری گز انگلین) زیر بوته‌های گونگزی و زدن چندین ضربه به سرشاخه به‌منظور ریختن بندپایان ساکن بر روی بوته‌ها از جمله کفشدوزک‌ها بود. حشرات جمع‌آوری شده برای شناسایی در الکل اتیلیک ۷۰ درصد قرار داده می‌شدند. در آزمایشگاه پس از جداسازی ژنتیالیا و شفاف نمودن (یا هیدروکسید پتاسیم ۱۰ درصد) و آبگیری با الکل‌های با درجه خلوص متفاوت به صورت اسلاید دائمی برای شناسایی نگهداری شدند. شناسایی نمونه‌ها با تشریح ژنتیالیای حشرات نر و ماده و استفاده از کلیدهای معتبر (Hodek, 1973) و (Gordon, 1985) انجام گرفت. اسلاید‌هایی که حاوی ژنتیالیای حشرات است در مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان نگهداری می‌شود، تعدادی از نمونه‌ها که نیاز به تائید شناسایی داشتند برای دکتر فورش از کشور آلمان فرستاده شد و مورد تائید ایشان قرار گرفت.

جدول ۱ نشان‌دهنده مراکز جمع‌آوری کفشدوزک‌ها در مراتع گون گزی استان لرستان است.

جدول ۱- نام، موقعیت جغرافیایی، وضعیت اقلیمی، تپوگرافی، وضعیت رویشی و ارتفاع از سطح دریا، محل‌های جمع‌آوری کفشدوزک‌ها از روی بوته‌های گون‌گزی، در سطح استان لرستان طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۸۷

Table 1- Name, geographic location, climatic conditions, topography, vegetative state, and height above sea level, where collected ladybird, province Lorestan during 2007-2010.

Topography	Vegetative state	Height above sea level	Climatic conditions	Geographic location	Location
Mountainous	Wooded pasture	1950	Mediterranean	48° 27' 57"E 33° 38' 55"N	Remaleh Khorramabad
Mountainous	Wooded pasture	1850-2100	Mediterranean	48° 29' 16"E 33° 15' 52"N	Taf-Nojyan Khorramabad
Mountainous	grassland	1850	Mediterranean	48° 31' 40"E 33° 33' 09"N	Chagalvandi Evashan Khorramabad
Mountainous	grassland	1860	Mediterranean	48° 39' 15"E 33° 31' 19"N	Belemo- Zage
Mountainous	grassland	1980	Mediterranean	48° 21' 18"E 33° 45' 55"N	Kohe-Neshane Aleshtar
Mountainous	Wooded pasture	1800	Mediterranean	48° 43' 16"E 33° 24' 01"N	Pasir- Bisbeh
Mountainous	grassland	1910	Mediterranean	48° 25' 11"E 33° 47' 59"N	Kohe- Nokhodar Khorramabad

## نتایج و بحث

در این تحقیق در مجموع ۱۱ گونه کفشدوزک مورد شناسایی قرار گرفت گونه‌های مورد شناسایی به شرح زیر

می‌باشند:

- 1- *Henosepilachna argus* (Geoffroy, 1762)
- 2- *Chilocorus bipustulatus* (Linnaeus, 1758),
- 3- *Exochomus flavipes* (Thunberg, 1781),
- 4- *Exochomus quadripustulatus* (Linnaeus, 1758),
- 5- *Scymnus apetzi* (Mulsant, 1846),
- 6- *Hyperaspis reppensis* (Herbst, 1783)
- 7- *Coccinula sinuatomarginata* (Faldermann, 1837)
- 8- *Hippodamia variegata* (Goeze, 1777)
- 9- *Oenopia conglobata* (Linnaeus, 1758)
- 10- *Oenopia oenica* (Olivier, 1808)
- 11- *Coccinella septempunctata* (Linnaeus, 1758).

توصیف گونه‌های کفشدوزک شناسایی شده بر روی بوته‌های گون‌گزی در استان لرستان

### *Henosepilachna argus* کفشدوزک

کفشدوزکی است به طول ۶ تا ۶/۵ میلی‌متر، تعداد ۴ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد ۳ عدد نر و یک عدد ماده بود. این گونه برای نخستین بار از استان لرستان گزارش گردیده است. این کفشدوزک از ریمله و منطقه تاف - نوژیان جمع‌آوری گردید. این کفشدوزک از ترکیه توسط (1991) Ozbek & Cetin، در اسرائیل توسط Halperin *et al.*, (1995) و در کشور مجارستان توسط Fekete & Merkl (2010) گزارش شده است.

***Chilocorus bipustulatus***

کفشدوزکی است به طول ۳ تا ۴ میلی‌متر، تعداد ۱۸ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد ۱۲ عدد نر و بقیه ماده بود. این کفشدوزک از ریمله، منطقه تاف – نوژیان، چغلوندی و کوهنشان الشتر جمع‌آوری گردید. این کفشدوزک از سایر نقاط ایران نیز گزارش شده است که عبارتند از: استان خراسان (Kalantari & Sadeghi, 2000)، استان مازندران (Ghahari et al., 2004)، استان لرستان (Jafari & Kamali, 2007) این گونه همچنین از کشور اسرائیل توسط Boukhris & Mendel et al., (1985) از کشور مجارستان توسط Fekete & Merkl (2010) از کشور تونس توسط و از کشور مصر توسط Mostafa & Abd-Rabou (2011) گزارش شده است.

***Exochomus flavipes***

کفشدوزکی است به طول ۳ تا ۳/۵ میلی‌متر، تعداد ۲۵ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد ۱۴ عدد نر و بقیه ماده بود. این کفشدوزک از ریمله، منطقه تاف – نوژیان، کوه نخودار خرم‌آباد، چغلوندی و کوهنشان الشتر جمع‌آوری گردید. این کفشدوزک توسط Ansari pour et al., (2011) از شهرستان خرم‌آباد گزارش شده است. این گونه در عراق توسط Swail (2009) و در مصر توسط Mostafa & Abd-Rabou (2011) گزارش شده است.

***Exochomus quadripustulatus***

کفشدوزکی است به طول ۳/۵ تا ۴ میلی‌متر، تعداد ۹ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد ۴ عدد نر و بقیه ماده بود. این کفشدوزک از ریمله، چغلوندی و کوهنشان الشتر جمع‌آوری گردید. این کفشدوزک توسط Ansari pour et al., (2011) از شهرستان خرم‌آباد گردیده است. این گونه در عراق توسط Swail (2009) و از مجارستان توسط Fekete & Merkl (2010) گزارش شده است.

***Scymnus apetzi***

کفشدوزکی است به طول ۱/۸ تا ۲ میلی‌متر، تعداد ۸ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد ۳ عدد نر و بقیه ماده بود. این کفشدوزک از ریمله، منطقه تاف – نوژیان و چغلوندی جمع‌آوری گردید. این گونه کفشدوزک از استان لرستان توسط Jafari & Kamali (2007) گزارش شده است. از دیگر نقاط دنیا که این کفشدوزک گزارش شده است می‌توان به کشور ترکیه (Ozbek & Cetin (1991) و مجارستان (Fekete & Merkl (2010) اشاره نمود.

***Hyperaspis reppensis***

کفشدوزکی است به طول ۳ تا ۳/۵ میلی‌متر، بالپوش‌ها سیاه‌رنگ است و روی هر بالپوش و در انتهای آن دو عدد لکه قهوه‌ای رنگ دیده می‌شود، روی بالپوش‌ها هیچ‌گونه مویی وجود ندارد، تمام سطح رویی بالپوش مانند سایر کفشدوزک‌های جنس *Hyperspis* از فرورفتگی‌های ریز فراوانی پوشیده شده است (شکل ۱). زنیتالیای این حشره مانند سایر کفشدوزک‌ها از دو قسمت تگمن و سیفو تشکیل شده است، قسمت انتهایی سیفو پهن شده است و روی آن تعدادی زائداتی جوش مانند دیده می‌شود (Fig. 2-B), تگمن در این حشره نامتقارن شده است که یکی از راه‌های شناسایی این جنس است. این گونه برای اولین بار از ایران گزارش شده است. تعداد ۳ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این

تعداد ۲ عدد نر و یک عدد ماده بود. این کفسدوزک از منطقه تاف - نوژیان و ریمله جمع‌آوری گردید. این گونه در کلکسیون حشرات جنگل‌ها و مراتع مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان نگهداری می‌شود و توسط پروفسور فورش از کشور آلمان مورد تائید قرار گرفتند. این گونه از ترکیه توسط Aydemir & Toros (1990)، از مجارستان توسط Pascual *et al.*, (2010) و از اسپانیا توسط Fekete & Merkl (2010) گزارش شده است.

#### ***Coccinula sinuatomarginata* کفسدوزک**

کفسدوزکی است به طول ۳ تا ۳/۲ میلی‌متر، تعداد ۲ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد یک عدد نر و یک عدد ماده بود. این کفسدوزک از منطقه تاف - نوژیان جمع‌آوری گردید. این گونه برای اولین‌بار از استان لرستان گزارش شده است. این گونه از ترکیه توسط Ozbek & Cetin (1991) گزارش شده است.

#### ***Hippodamia variegata* کفسدوزک**

کفسدوزکی است به طول ۳ تا ۴ میلی‌متر، تعداد ۴۸ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد ۲۳ عدد نر و بقیه ماده بود. این کفسدوزک از منطقه تاف - نوژیان، چغلوندی، زاغه، کوه نخودار خرم‌آباد، ریمله و کوه نشان شهر جمع‌آوری گردید. این گونه توسط Ansari pour (2010) به عنوان گونه غالب مزارع یونجه شهرستان خرم‌آباد گزارش گردید. این گونه کفسدوزک از بسیاری از نقاط ایران گزارش شده است.

#### ***Oenopia conglobata* کفسدوزک**

کفسدوزکی است به طول ۳/۵ تا ۴ میلی‌متر، تعداد ۱۳ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد ۷ عدد نر و بقیه ماده بود. این کفسدوزک از منطقه تاف - نوژیان، چغلوندی، زاغه، کوه نخودار خرم‌آباد، ریمله و کوه نشان شهر جمع‌آوری گردید. این گونه از کشور مجارستان (Fekete & Merkl 2010) گزارش شده است.

#### ***Oenopia oncinia* کفسدوزک**

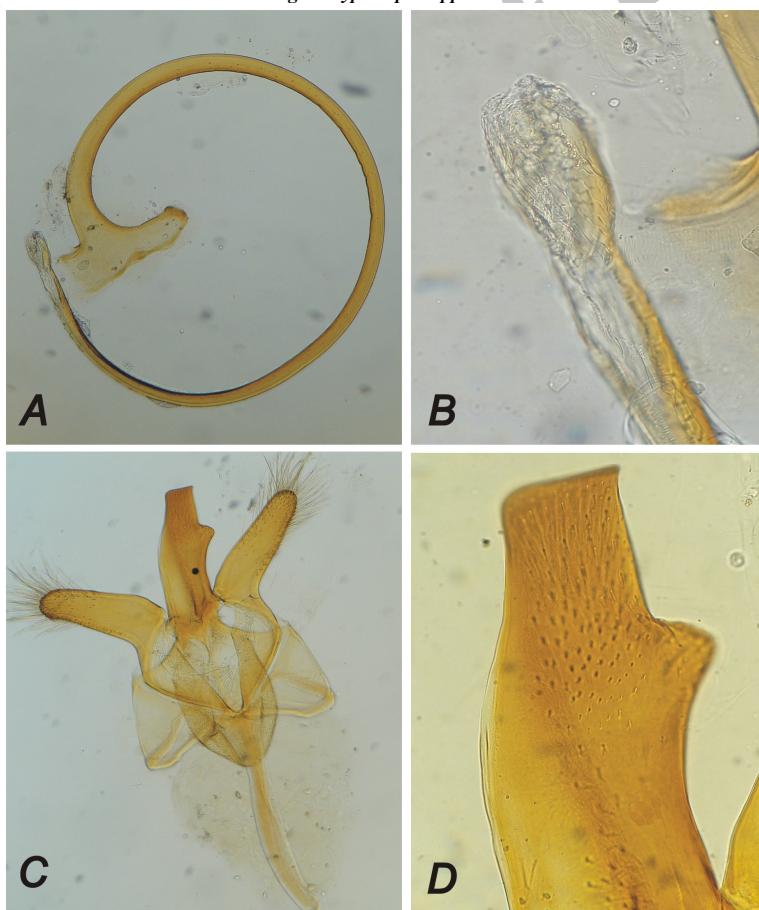
کفسدوزکی به طول ۳/۵ تا ۴ میلی‌متر است، تعداد ۱۴ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد ۶ عدد نر و بقیه ماده بود. این کفسدوزک از منطقه تاف - نوژیان، چغلوندی و زاغه جمع‌آوری گردید. این گونه برای اولین‌بار از شهرستان خرم‌آباد توسط Ansari pour & Shakarami (2011) گزارش گردید.

#### ***Coccinella septempunctata* کفسدوزک**

کفسدوزکی به طول ۷ تا ۸/۵ میلی‌متر است، تعداد ۶۲ عدد از این گونه جمع‌آوری گردید که از این تعداد ۲۸ عدد نر و بقیه ماده بود. این کفسدوزک از منطقه تاف - نوژیان، چغلوندی، زاغه، کوه نخودار خرم‌آباد، ریمله و کوه نشان شهر جمع‌آوری گردید. این کفسدوزک از گونه‌های غالب مزارع یونجه و همچنین باگات، مراتع و علفزارهای شهرستان خرم‌آباد است (Ansari pour, 2010).

## سپاسگزاری

بدین وسیله از پروفسور فورش (Prof. Helmut Fursch) به خاطر شناسایی و تایید گونه‌های جدید کشف‌دوزک برای استان لرستان و ایران و همچنین از کارکنان مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان سپاسگزاری می‌نمایم.

Fig. 1. *Hyperaspis reppensis*Fig. 2- Male genitalia of *Hyperaspis reppensis*. A: Sipho, B: End of Sipho, C: Tegmen, D: Tegmen is Asymmetry

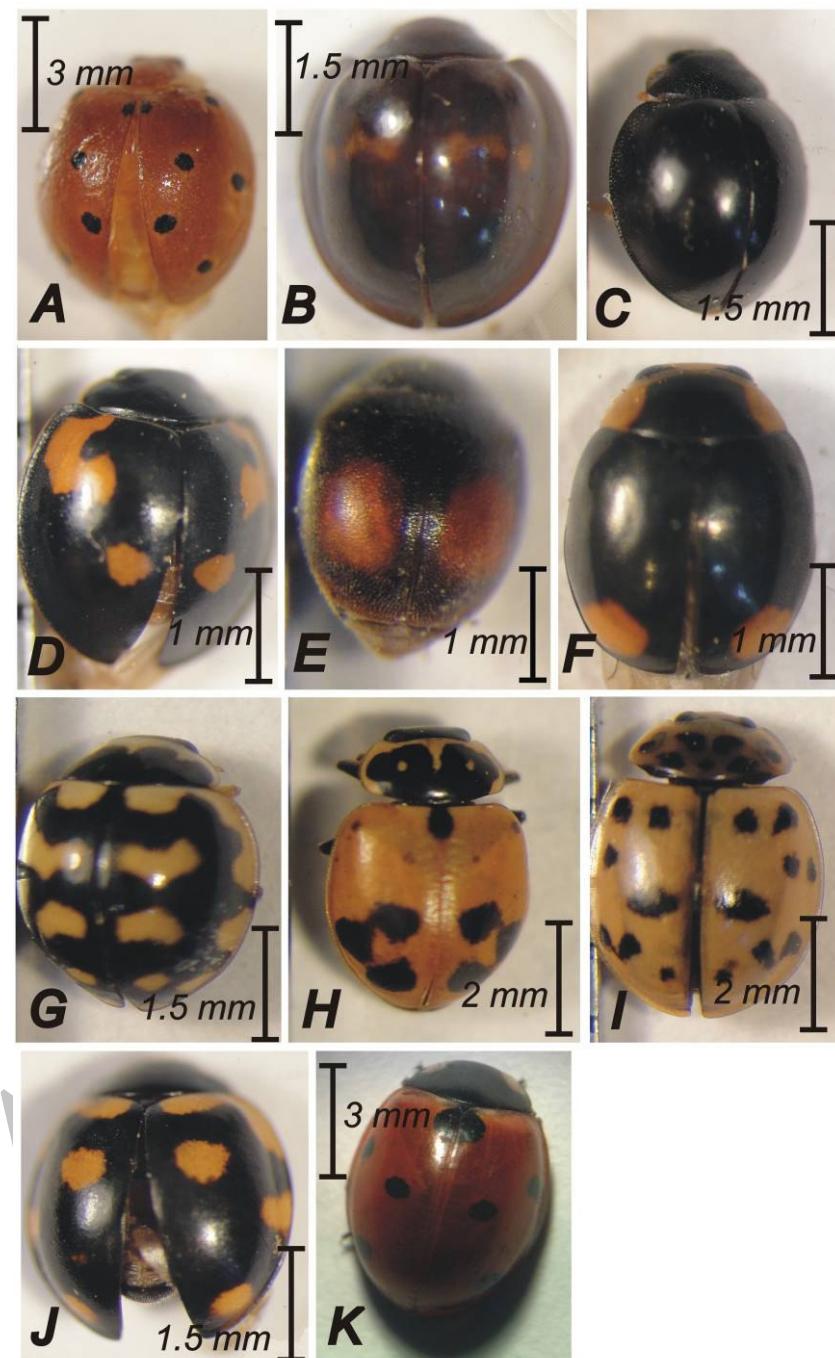


Fig. 3- A: *Henosepilachna argus*, B: *Chilocorus bipustulatus*, C: *Exochomus flavipes*, D: *Exochomus quadripustulatus*, E: *Scymnus apetzi*, F: *Hyperaspis reppensis*, G: *Coccinula sinuatomarginata*, H: *Hippodamia variegata*, I: *Oenopia conglobata*, J: *Oenopia oncina*, K: *Coccinella septempunctata*

**Reference**

- Aghasi, K.** 2011. Species Diversity of Ladybirds (Col.: Coccinellidae) in South of Isfahan. M.Sc. thesis, Islamic Azad University, Arak, Iran.
- Ahmadi, A.** 2009. Faunistic survey of (Col: Coccinellidae) in Arak region, Markazi Province. M.Sc. thesis, Islamic Azad University, Arak, Iran.
- Ahmadi, A. A. and Sarafrazi, A. M.** 1993. Distribution and natural enemies of Russian wheat aphid *iuraphis noxia* (Mordvilko) (Homoptera: Aphididae) in the Fars province. 11<sup>th</sup> Iranian Plant Protection Congress, Rasht, p. 346.
- Ansari pour, A.** 2010. Study of Ladybird fauna (Col.: Coccinellidae) in khorramabad district and population dynamic of dominant species. M.Sc. thesis, Islamic Azad University, Arak. Iran.
- Ansari pour, A. and Shakarami, J.** 2011. Study of ladybirds (Col:Coccinellidae) in Khorramabad district and the first report of *Hyperaspis quadrimaculata* (Redtenbacher 1844) for Iranian fauna. Life Science Journal, 8(3): 488-495.
- Ansari pour, A., Vafaei-shoushtari, R. and Shakarami, J.** 2011. Study of faun ladybirds (Col., Coccinellidae) in Khorramabad district. Journal of Entomological Research, 3(2): 103-117.
- Aydemir, M. and Toros, S.** 1990. Natural enemies of *Tetranychus urticae* Koch. (Acarina: Tetranychidae) on bean plant in Erzincan. Turkiye II. Biyolojik Mucadele Kongresi, 26-29 Sept. 1990.
- Babmorad, M.** 1993. Preliminary study of popular insects fauna in Alborz research center in Karaj. 11<sup>th</sup> Iranian Plant Protection Congress, Rasht, p. 238.
- Bagheri, M. R.** 1995. Ladybird fauna in Chahar mahal & Bakhtiari province. M.Sc. thesis, Chamran University, Ahvaz, Iran.
- Bagheri, M. R. and Mossadegh, M. S.** 1995. The faunistic studies of Coccinellidae in Charmahal Bakhtiari province. p: 308. In: Proceeding of the 12th plant protection congress of Iran 2-7 September 1995, Karaj, Iran.
- Basiri, G., Allahyari, M. and Fasihi, M. T.** 2004. Parasitoids and predators of citrus aleyrodids in south of Iran. 16<sup>th</sup> Iranian Plant Protection Congress, Tabriz, p. 44.
- Boukhris-Bouhachem, S.** 2011. Aphid enemies reported from tunisian citrus orchards. Tunisian Journal of Plant Protection, 6:21-27.
- Burckhardt, D. and Lauterer, P.** 1993. The jumping plant-lice of Iran (Homoptera : Psylloidea ) Revue Suisse de Zoologie,100(4):829-898.
- Chowdhury, S. P., Ahad, M. A., Amin, M. R. and Hasan, M. S.** 2008. Biology of ladybird beetle *Micraspis discolors* (Fab.) (Coccinellidae: Coleoptera). Int. J. Sustain. Crop Prod. 3(3): 39-44.
- Dharmaretnam, M.** 2002. A note on the elytral pattern and the bionomic of *Epilachna septima* in Batticaloa, Sri Lanka (Coleoptera, Coccinellidae). J. Natn. Sci. Foundation Sri Lanka. 30(1&2): 23-31.
- Farahi, S. and Sadeghi namghi, H.** 2009. Species diversity of aphids and ladybird Mashhad district (Khorasan razavi province). Journal of Plant Protection, 23(2): 89-95.
- Fekete, Z. and Merkl, O.** 2010. Coccinellidae housed in the Matra museum, Hungary, with national checklist of the family (Coleoptera). Folia historico naturalia musei Matraensis, 34: 119-130.
- Ghahari, H., Sakenin, H., Zheng, L. Y. and Haung, J.** 2004. A contribution to the predatory coccinellids fauna (Coleoptera: Coccinellidae) in Maandaran province. Proceedings of the 16th plant protection congress of Iran. Tabriz, Iran.
- Gordon, R.** 1985. The coccinellidae (coleoptera) of America North of Mexico. J. Entomol. Soc. 93(1): 1-912.
- Grami, B.** 1998. Gas of Khonsar: The manna of Persia. Economic Botany 52(2): 183-191.
- Haji zade, J.** 1995. A survey for identification of Coccinellid species of *Stethorus Weise* particular reference on biology, efficiency and mass rearing possibilities of *S. golivifrons* (Mulsant) in Tehran province. M.S.c thesis. dissertation, Tarbiat modares university, Tehran. 196 pp.
- Haji zade, J., Jalali sanadi, J. and Peyrovi chashnasar, H.** 2001. Introduction part of ladybirds (Col.: coccinellidae) in Guilan province. Agricultural science and natural resources, 4: 99-112.

- Hajizadeh, J., Jalali, J. and Peyrový, H. 1998.** A part of coccinellids (Col.: Coccinellidae) fauna of Gilan province. 10<sup>th</sup> Iranian Plant Protection Congress, Karj, p. 212.
- Halpelin, J., Merkl, O. and Kehat, M. 1995.** An annotated list of the Coccinellidae (Coleoptera) of Israel and Adjacent areas. *Phytoparasitica*, 23(2): 127-137.
- Hawkeswood, T. 1987.** Beetles of Australia. Augus and Robertson, Sydney, Australia.
- Hedek, I. 1973.** Biology of coccinellidae. Academia, Czechoslovak Acad. Sci., Prague, 260pp.
- Inayatullah, M., Hayat, A. and Ather Rafi, M. 2005.** Species composition and seasonal occurrence of Coccinellidae (Coleoptera) in district Poonch, Azad Kashmir with new records. *Sarhad J. Agric.* 21(1): 97-100.
- Jafari, R. and Kamali, k. 2007.** Faunistic study of ladybird (Col.: Coccinellidae) in Lorestan province and report of new records in Iran. *New findings in agriculture*, 4: 349-359.
- Kalantari, A. A. and Sadeghi, E. 2000.** Investigation survey of ladybirds and determination of prevalent species in dry orchard almond in west Khorasan province. *Proceedings of the 10th plant protection congress of Iran*.
- Lachinani, P. and Ahmadi, A.A. 1993.** The natural enemies of yellow scale *Aonidiella orientalis* in citrus orchard of Fars province. 11<sup>th</sup> Iranian Plant Protection Congress, Kermanshah, p. 203.
- Majerus, M. E. N. 1994.** Ladybirds. Harper Collins London, 359 pp.
- Mendel, Z., Podoler, H. and Rosen, D. 1985.** A study of the diet of *Chilocorus bipustulatus* (Coleoptera: Coccinellidae) as evident from Its midgut contents. *Israel Journal of Entomology*, 6: 141-146.
- Moadi, S. and Mossadegh, M. S. 1995.** The coccinellids (Coleoptera) of southeast Khorasan province, Iran, p: 326. In: Proceeding of the 12Th plant protection congress of Iran 2-7 September 1995, Karaj, Iran.
- Montazeri, M. M. Mossadegh, M. S. 1995.** The coccinellids (Coleoptera) fauna of Gorgan plain and Gonbad Kavus, p: 325. In: Proceeding of the 12Th plant protection congress of Iran 2-7 September 1995, Karaj, Iran.
- Moreton, B. D. 1969.** Ladybirds and spider mites. In: *Beneficial insects and mites*. Her Majesty, Stationary Office London. Ministry of Agriculture, Fisheries and Food. *Bulletin*, 20: 15-20.
- Mostafa, M. and Abd-Rabou, S. 2011.** Natural enemies of the latania scale, *Hemiberlesia lataniae* (Hemiptera: Diaspididae) in Egypt, Egypt. *Acad. J. biolog. Sci.*, 4 (1):75 – 90.
- Ozbek, H. and Cetin, G. 1991.** Contribution to the fauna of Coccinellidae (Coleoptera) from eastern Anatolia along with some new records from Turkey. *Turk. entomol. derg.* 15(4): 193-202.
- Pascual, S., Cobos, G., Seris, E. and González-Núñez, M. 2010.** Effects of processed kaolin on pests and non-target arthropods in a Spanish olive grove. *Journal of pest science*, 83(2): 121-133.
- Sadeghi, I. 1991.** An investigation on the Coccinellidae fauna of alfalfa fields and determination of dominant species at Karaj.
- Swail, M. A. 2009.** Distinction between two species of the genus *Exochomus* Redtenb. (Coleoptera: Coccinellidae) in Iraq. *Bull. Iraq nat. Hist. Mus.* 10(4): 67-72.
- Tavakoli, M. 2009.** Study on Feasibility transportation *Cyamophila astragalicola* (Gaz psyllid) from *Astragalus adscendes* vegetation Kohrang region to 3 site in Lorestan province. final report, Agricultural and Natural Resources Research Center of Lorestan province
- Tsaganou, F. C., Hodgson, C. J., Athanassiou, C. G., Kavallieratos, N. G. and Tomonovic, Z. 2004.** Effect of *Aphis gossypii* (Hemiptera: Aphidoidea) on the development of the predator *Harmonia axyridis* (Pallas) (Coleoptera: Coccinellidae). *Biological Control*, 31: 138-144.
- Yaghmaei, F. and Kharazi Pakdel, A. 1995.** A faunistic survey of Coccinellids in Mashhad region, p: 307. In: Proceeding of the 12Th plant protection congress of Iran 2-7 September 1995, Karaj, Iran.

**Review Article**

## **Study of fauna ladybirds (Col., Coccinellidae) on pastures *Astragalus adscendes* (Fabaceae) in Lorestan province**

**M. Tavakoli<sup>1</sup>, A. Ansari pour<sup>\*2</sup>, A. Pirhadi<sup>3</sup>, F. Pirozi<sup>1</sup>**

1- Lorestan agriculture and natural resources research center, Khorramabad Lorestan, Iran

2- Department of Plant Protection, Agricultural Faculty, Islamic Azad University, Khorramabad branch, Khorramabad, Iran

3- Borujerd Agricultural Research Station, Borujerd, Iran

### **Abstract**

The were studied fauna of ladybirds (Col:Coccinellidae) on pastures *Astragalus adscendes* (Boiss. & Hausskn 1903), (Fabaceae) meantime with practical collection and releasing psyllid Gazangabin *Cyamophila astragalicola* (Gegechkori 1977), (Hom.; Psyllidae) insects on *Astragalus adscendens* during 2007 to 2010 in Lorestan province. ladybirds collected are as follows: *Henosepilachna argus* (Geoffroy, 1762)\*, *Chilocorus bipustulatus* (Linnaeus, 1758), *Exochomus flavipes* (Thunberg, 1781), *E. quadripustulatus* (Linnaeus, 1758), *Scymnus apetzi* (Mulsant, 1846), *Hyperaspis reppensis* (Herbst, 1783)\*\*, *Coccinula sinuatomarginata* (Faldermann, 1837)\*, *Coccinella septempunctata* (Linnaeus, 1758), *Hippodamia variegata* (Goeze, 1777), *Oenopia conglobata* (Linnaeus, 1758), *O. oncinia* (Olivier, 1808). Species marked with symbol (\*) are new for Lorestan province and specie that marked with (\*\*) is new for Iranian fauna. In this survey from total of 11 species ladybird were collected, 9 genus directly were busy feeding from nymphs and adults *Cyamophila astragalicola* and were collected 2 genus *Scymnus* and *Henosepilachnas* in position hibernation on shrubs *Astragalus adscendens*. Only one species *Henosepilachna argus* was phytophagous. Species that is new for the fauna of Iran and Lorestan province have been confirmed by Dr. Fursch from Germany.

**Keywords:** Coccinellidae, *Astragalus adscendes*, Rangeland, Lorestan

\* Corresponding Author, E-mail :Amir.ansari2010@gmail.com  
CorresReceived:8 march 2012- Accepted:14 des 2012